

Marktvormen

Volkomen concurrentie
+ kenmerken

Constante kosten
(vaste kosten)

Variabel kosten

Marktmodel

Betalingsbereidheid

Consumentensurplus

Pareto-optimaal

Volkomen concurrentie

... marktvorm waarbij geen enkele partij invloed heeft op de prijs.

💡 Kenmerken:

- ✓ veel vragers en veel aanbieders
- ✓ homogeen product
- ✓ transparante markt
- ✓ vrije toe- en uittreding

💡 Bijvoorbeeld:
valutamarkt of de aardappelmarkt

Marktvormen

... het geheel van omstandigheden waaronder de concurrentie plaats vindt.

💡 In volgorde van invloed op de prijs:

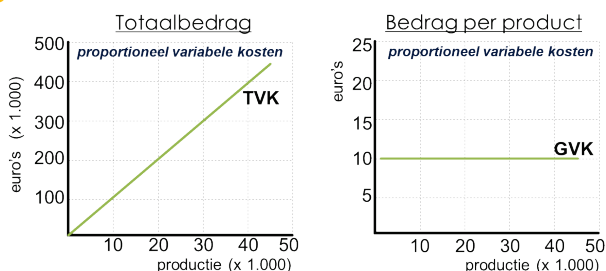
- ✓ Monopolie (1 aanbieder)
- ✓ Oligopolie (enkele aanbieders)
- ✓ Oligopolistische concurrentie (veel aanbieders met een heterogeen product)

✓ Volkomen concurrentie (veel aanbieders met een homogeen product)

Variabel kosten

... kosten waarvan het **totale bedrag** wél afhankelijk is van de productieomvang.

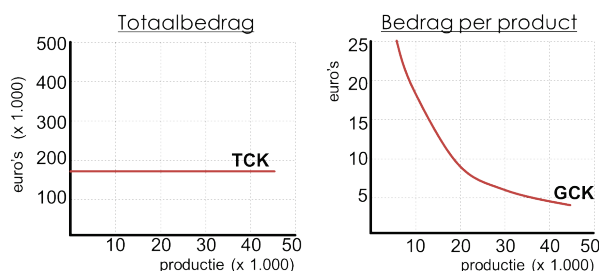
💡 Bijvoorbeeld: grondstoffen & loon

Constante kosten

... kosten waarvan het **totale bedrag** niet afhankelijk is van de productieomvang.

💡 Bijvoorbeeld: huur, afschrijving & rentelasten

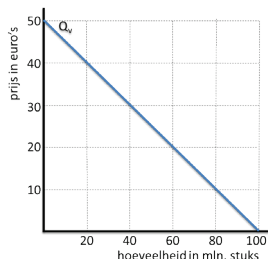

Betalingsbereidheid

... het bedrag dat iemand maximaal bereid is om uit te geven aan een bepaald product.

👁 Beschreven door collectieve vraaglijn

💡 Bijvoorbeeld:
 $Q_v = -2P + 100$

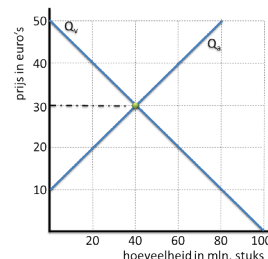

Marktmodel

... geheel van vraag naar- en aanbod van een bepaald product.

👁 beschrijft markt van volkomen concurrentie

💡 Bijvoorbeeld:
 $Q_v = -2P + 100$
 $Q_a = 2P - 20$

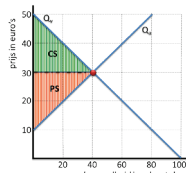

Pareto-optimaal

... 1 - situatie waarbij niemand erop vooruit kan gaan, zonder dat iemand anders erop achteruit gaat.
2 - situatie waarbij de som van consumenten- en producentensurplus maximaal is.

👁 marktevenwicht bij volkomen concurrentie

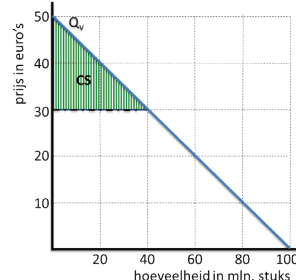
💡 Bijvoorbeeld:
 $Q_v = -2P + 100$
 $Q_a = 2P - 20$

Consumentensurplus

... het bedrag dat consumenten bereid zijn om méér te betalen dan de geldende prijs. (wanneer de betalingsbereidheid groter is dan de marktprijs)

💡 Bijvoorbeeld:
 $Q_v = -2P + 100$
Prijs = € 30

Substitutiegoederen

**Prijselasticiteit
van de vraag**

**Marginale kosten
(MK)**

**Complementaire
goederen**

Externe effecten

Drempelinkomen

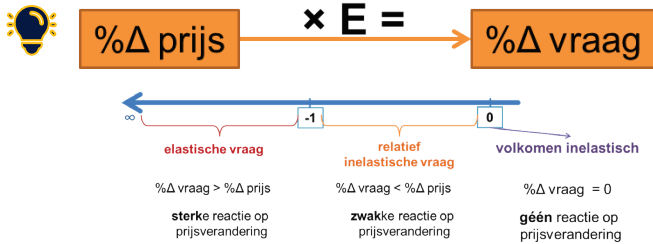
Afwentelingspercentage

Producentensurplus

Prijselasticiteit van de vraag

... een vermenigvuldigingsfactor die aangeeft in welke mate de vraag naar een bepaald product reageert op een relatieve prijsverandering van dat product.

Substitutiegoederen

... goederen die in het gebruik elkaar kunnen vervangen, zoals koffie en thee.

💡 Deze goederen hebben een positieve kruiselingse elasticiteit:

$\% \Delta \text{ prijs product X} \times E_k = \% \Delta \text{ vraag product Y}$

Complementaire goederen

... goederen die in het gebruik elkaar kunnen aanvullen, zoals koffie en koffiemelk.

💡 Deze goederen hebben een negatieve kruiselingse elasticiteit:

$\% \Delta \text{ prijs product X} \times E_k = \% \Delta \text{ vraag product Y}$

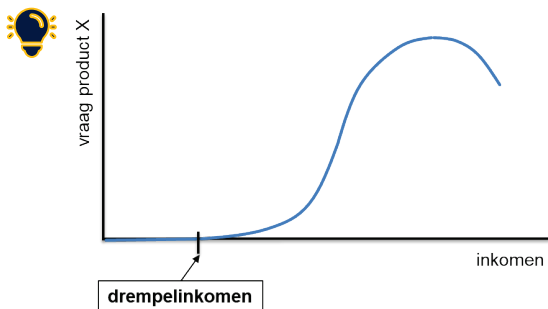
Marginale kosten (MK)

... stijging van de (totale) kosten als er één extra product geproduceerd wordt.

💡 $MK = \text{helling TK of TVK (differentiëren)}$

Drempelinkomen

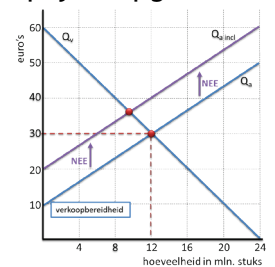
... vanaf dit inkomen gaat/kan iemand een product kopen.

Externe effecten

... onbedoelde bijwerking van productie of consumptie die de welvaart van een anderen dan de veroorzaker (positief / negatief) beïnvloedt en niet in de prijs is opgenomen.

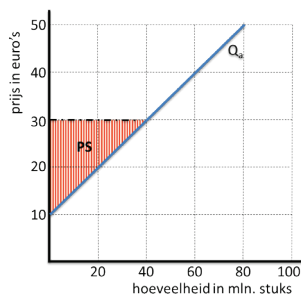
💡 Een (NEE) negatief extern effect zorgt voor verborgen (maatschappelijke) kosten: hogere Q_a -lijn dan verkoopbereidheid

Producentensurplus

... ontstaat wanneer producenten bereid zijn het product te leveren voor minder dan de geldende marktprijs.

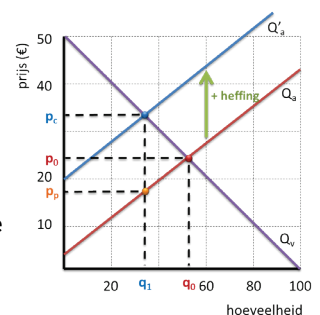
💡 Bijvoorbeeld:
 $Q_a = 2P - 20$
 Prijs = € 30

Afwentelingspercentage

... geeft aan hoeveel procent van een heffing wordt afgewenteld op de consument.

💡 Bijvoorbeeld:
 Heffing = $(P_c - P_p)$
 Consumentenprijs stijging = $(P_c - P_0)$
 Afwentelingspercentage = $\frac{(P_c - P_0)}{(P_c - P_p)} \times 100\%$

Inkomenselasticiteit

Omzet

Kruiselingse elasticiteit

Heffing

Allocatie

Transactiekosten

Elastische vraag
& inelastische vraag

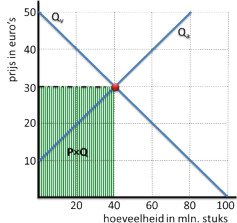

Maximale winst

Omzet

de totale waarde (totale opbrengst) van de verkopen (afzet) in een bepaalde periode.

Bij volkomen concurrentie

Bij monopolist

$$Q_v = -2P + 100$$

$$P = -1/2Q + 50$$

$$TO = P \times Q$$

$$TO = -1/2Q^2 + 50Q$$

Inkomenselasticiteit

een vermenigvuldigingsfactor die aangeeft in welke mate de uitgaven voor een bepaald product reageren op een relatieve inkomensverandering.

$$\% \Delta \text{ inkomens} \times E_i = \% \Delta \text{ vraag product}$$

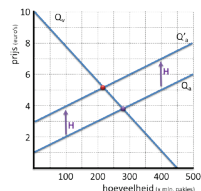

Heffing

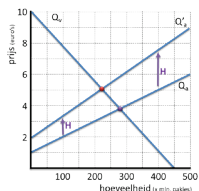
een door de overheid opgelegde betaling, als accijnzen (vast bedrag) of btw (percentage).

De producent gaat een hoger bedrag vragen.

VAST BEDRAG

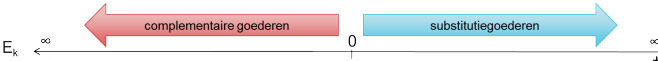
PERCENTAGE

Kruiselingse elasticiteit

een vermenigvuldigingsfactor die aangeeft in welke mate de vraag naar een product reageert op een relatieve prijsverandering van een ander product.

$$\% \Delta \text{ prijs product X} \times E_k = \% \Delta \text{ vraag product Y}$$

Transactiekosten

alle kosten die in het economisch verkeer moeten worden gemaakt ten behoeve van het tot stand brengen van een transactie.

Denk daarbij ook aan de tijd om producten te vergelijken of te onderhandelen over de prijs.

Allocatie

De verdeling van de productiefactoren over de productiemogelijkheden.

Productiefactoren (primaire inkomen):
 Kapitaal (rente/huur)
 Arbeid (loon)
 Natuur (pacht)
 Ondernemerschap (winst)

loon

huur/ rente

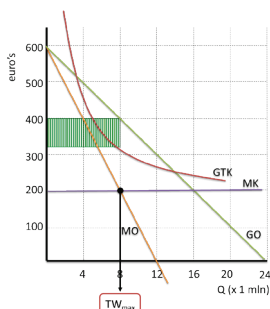
pacht

winst

Maximale winst

bij de productieomvang waar geldt: $MO=MK$.
 (als $MO > MK$ blijft bij de productiecapaciteit)

Elastische – & inelastische vraag

in welke mate de vraag reageert op een relatieve prijsverandering van dat product (prijselasticiteit van de vraag).

Maximale omzet

Break-even-punt

Minimumprijs

...

Consumentensubsidie

...

Maximumprijs

...

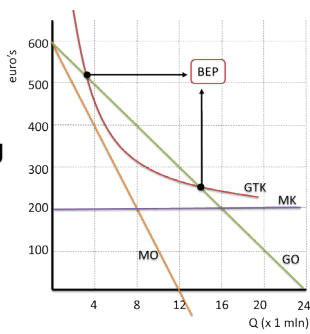

Break-even-punt

productieomvang waarbij opbrengsten en kosten aan elkaar gelijk zijn.

Er wordt noch winst gemaakt, noch verlies geleden.

Voorbeeldafbeelding monopolist

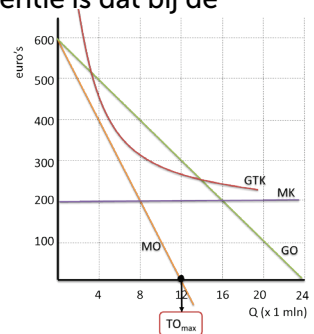

Maximale omzet

Productieomvang waar TO maximaal is.

Bij volkomen concurrentie is dat bij de productiecapaciteit.

Voorbeeldafbeelding monopolist:
 TO_{max} als $MO = 0$

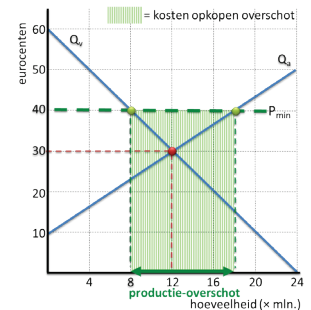

...

Minimumprijs

verhoging van de evenwichtsprijs om producenten te beschermen.

Er ontstaat een aanbodoverschot dat tegen de minimumprijs zal moeten worden opgekocht.

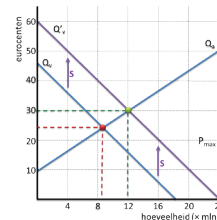

...

Consumentensubsidie

subsidiebedrag dat rechtstreeks aan de consument wordt uitbetaald.

Door de subsidie stijgt de betalingsbereidheid van de consument.

...

Maximumprijs

verlaging van de evenwichtsprijs om consumenten te beschermen.

Er ontstaat een tekort aan producten. Bijvoorbeeld bij huurwoningen of medicijnen.

